

Skolepenge, og det bliver kun Folk med over en vis Indtægt, der kommer til at betale saa meget. Ifølge Lovforslaget er det Folk med en Indtægt paa mellem 12,000 og 15,000 Kr., idet der bliver en nedadgaaende Skala for Skolepengene, og der er tillige Moderation for Søskende. Den nedadgaaende Skala er ikke fastslaaet i Lovforslaget, men i et af Bilagene findes der en Antydning af, at man har tænkt sig ad en Række Trin at gaa ned fra 28 til 4 Kr. Naar der nu kommer til at staa 16 Kr., bliver Skalaen altsaa fra 16 Kr. ned til 4 Kr. eller mulig lavere, og Forældre med Indtægter under 4,000—5,000 Kr. skal have deres Børn gaaende frit i Skolen.

Om dette sidste sagde det ærede Medlem fra Vinderup, at han ikke syntes om, at Børn skulde gaa frit i Skolen uden Hensyn til deres Kvalitet, altsaa alene paa Grund af deres Forældres lave Indtægter. Deri er jeg i Grunden enig med det ærede Medlem, og jeg vilde gerne have haft, at der i Lovforslaget skulde staa noget lignende, som der blandt andet staaar i den svenske Skoleordning, som jeg har omtalt ved første Behandling: at Børn kun kunde optages i Skolen, hvis de bestod en bestemt Optagelsesprøve, og kun kunde blive i den, hvis de bestod Oprykningsprøverne. Men jeg har ikke stillet Forslag derom, for det første for ikke at berede Sagen Vanskeligheder nu og for det andet, fordi jeg, naar det kommer til Stykket, tror, at den Ting kommer af sig selv. I jo højere Grad disse Skoler bliver offentlige og bliver søgt af mange, i desto højere Grad vil man blive nødt til at gennemføre det, som er rimeligt og fornuftigt: at ingen kan komme ind i Skolerne, som er umulige i Retning af Evner og Flid, som hverken kan bestaa Optagelsesprøve eller rykke op fra den ene Klasse til den anden. Jeg nærer Tillid til, at det vil Forholdene selv medføre, saa at det ikke er nødvendigt at sætte det ind i selve Loven. Men jeg vil udtrykkelig tilkendegive, at hvis det var Tanken, og hvis det var muligt at gennemføre det, vilde jeg finde det galt, at Dumrianer og Klodrianer eller de dovne skulde fyde den højere Skoles Klasser, alene fordi deres Forældre havde under 4,000 Kr. i Indtægt. Jeg gaar ud fra, at intet Menneske tænker paa noget saadant.

Det ærede Medlem sagde, at det at faa Friplads er en Ære. Jeg kender ogsaa lidt til Fripladser og skal indrømme, at dette gælder maaske i nogen Grad i

Provinserne, skønt heller ikke der gælder det mere, men det gælder ikke i København, for det er ikke saaledes, at Fripladser falder fra oven af ned paa en Elev som Belønning for Flid og Dygtighed, Fripladser faar man — saa vidt mig da bekendt — kun efter Ansøgning. Naar man søger om en Friplads til sin Søn, maa man naturligvis søge at dokumentere, at han fortjener den, at han, om han end ikke er af Klassens flittigste, dog staaar paa et hæderligt Standpunkt, men man vil alligevel først og fremmest søge at støtte Ansøgningen paa, at man ikke har Raad at betale, det er det, det gælder om, naar man søger Friplads. Det kan siges, at det er ingen Skam, at man ikke er rig, men ikke desto mindre betragter de fleste og ikke de daarligste Mennesker det maaske i højere Grad, end de burde, som noget ydmygende at søge om noget, fordi de ikke har Raad til at betale, hvor de anser det for rigtigt at betale. Jeg mener, at denne Paastand, at Fripladser er en Ære, er en Overdrivelse, de burde maaske være en Belønning, en Præmie, men det er de i Virkeligheden ikke. At kalde dem Fattigunderstøttelse vilde være for stærkt et Ord, men det er en Hjælp, man søger paa Grund af Mangel paa Evne til at betale, og det anser Folk ikke for en Ære, de finder det trykkende. Jeg er enig med det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) i, at det var Idealet at skaffe ogsaa de ubemidlede Børn saa uhindret Adgang som muligt til at søge den højere Skole, og jeg tror, man fremmer det ved at give dem som en Ret, hvad de ellers skal søge som en Naade, uden at jeg derfor tror, at det bliver et saa overordentlig stort Tal, der strømmer til Skolen af den Grund. I Virkeligheden har det Fripladssystem, vi har haft, nogenlunde taget dem med, som der her kunde være Tale om. Det tiltaler mig, at man faar som en Ret, hvad man før maatte søge om, og jeg ønsker, at det samme skulde gælde alle uden Undtagelse og ikke alene dem, der har under en vis Indtægt. Jeg finder, det er et Gode af ikke ringe Betydning, der vil opnaas ved det første Ændringsforslag derved, at man har sat en lavere Grænse for Skolepengene, end Lovforslaget har.

Ændringsforslaget under Nr. 2 er jeg om muligt endnu mere tilfreds med. Det vil erindres, at det oprindelige Lovforslag trak meget snævre Grænser for de Privatskoler, som skulde faa Statsstøtte, idet det kun var dem, som havde pædagogisk Sær-